

PROGRAMA SEMINARULUI DE PSIHOPEDAGOGIA
ADOLESCENȚILOR, TINERILOR ȘI ADULȚILOR
- 2009-2010-

Titular curs: Conferențiar univ. dr. Irina Maciuc
Propunător: Asistent univ. drd. Claudiu Bunăiașu

I. Principii de concepere:

Programa curriculară a activităților aplicative este realizată în conformitate cu programa cursului de Psihopedagogia adolescenților, tinerilor și adulților și caută să materializeze principiile și strategiile naționale de formare inițială pentru cariera didactică, direcțiile, criteriile și solicitările precizate în documentele europene privind această pregătire, prin nivelul II, de aprofundare și extindere a pregătirii psihopedagogice.

Direcția curriculară de formare a viitorilor profesori pentru învățământul liceal și universitar, vizând optimizarea conducerii procesului instructiv-educativ la nivelul concret, al activității profesorului, ca expresie a afirmării competențelor și personalității profesorului-manager, capabil de exercitare a diverselor roluri, inclusiv a celui de studiere a caracteristicilor psihoindividuale și psihosociale a elevilor, în vederea conceperii de situații educative care să stimuleze potențialul lor, constituie principiul teoretic al conceperii programei. Perspectiva dimensiunii practice a curriculumului de pregătire psihopedagogică, vizând profesionalizarea pentru cariera didactică la acest nivel, este abordată ca principiu metodologic de concepere a programei. Astfel că reperele fundamentale ale concepției și construcției curriculare au fost următoarele opțiuni strategice:

- formarea competențelor de interpretare și valorizare a paradigmelor și teoriilor privind dezvoltarea personalității adolescenților, tinerilor și adulților;

- dobândirea de către studenți a unor competențe și abilități specifice de integrare și utilizare în practica școlară a unor demersuri de regândire, reconstruire și de eficientizare a implementării a situațiilor educative, în urma analizei stadiului de dezvoltare cognitivă și afectiv-motivațională a elevilor.

Programa curriculară se adresează studenților de la secțiile de **Master ale Facultății de Științe Socio-umane și Teologie , anul I**, cursuri de zi.

II. Situația disciplinei în planul de învățământ al Nivelului II:

Anul de studiu	Semestrul	Activități didactice		Forma de evaluare
		Curs	Aplicații	
I	1	2 ore	1 oră	Examen scris Lucrări aplicative

III. Obiective specifice/ competențe ale disciplinei Psihopedagogia învățării (cf. Programei de curs) :

- Cunoașterea, înțelegerea și aplicarea de către studenții, viitori profesori, a unor informații, concepte, teorii privind: paradigmele dezvoltării umane și individuale, teorii normative, idiografice și complementare; problematica dezvoltării cognitive, socio-emoționale, fizice a adolescentului/tânărului/adultului, a dezvoltării atitudinilor și aptitudinilor, metacogniției, a stilurilor cognitive; competențele cheie și aspirațiile profesionale; problematica răspunderii și responsabilității în perioada adolescenței, relaționate cu dezvoltarea judecăților morale, cu dezvoltarea spirituală și cu integrarea socială.
- Formarea și exersarea competențelor necesare cunoașterii profilului educațional al preadolescentului, adolescentului, tânărului și adultului.
- Achiziționarea unor competențe din domeniul consilierii psihopedagogice.

IV. Obiective/competențe specifice ale seminarului de Psihopedagogia adolescenților, tinerilor și adulților:

1. Consolidarea și sistematizarea cunoștințelor însușite la curs, a capacităților aplicative utilizate în identificarea, descrierea și interpretarea concepțiilor, situațiilor psihopedagogice.
2. Afirmarea capacităților de analiză critică, de emitere de reflecții proprii, judecăți de valoare, soluții educative privind probleme ale educării acestor subiecți, în planul dezvoltării lor intelectuale, morale, profesionale, estetice, al noilor educații.
3. Formarea capacităților de proiectare, organizare implementare, evaluare a unor activități de cercetare pedagogică, având ca scop optimizarea activității educative pornind de la datele acumulate în urma studierii caracteristicilor dezvoltării personalității subiecților.
4. Stimularea interesului pentru identificarea și soluționarea situațiilor problematice în dezvoltarea personalității unor categorii de adolescenți și tineri.
5. Formarea unei atitudini pozitive față de activitatea de studiere a caracteristicilor dezvoltării personalității adolescenților, tinerilor și adulților.
6. Dezvoltarea unor trăsături de personalitate dezirabile studiului/inovării domeniului educațional: atitudinea pozitivă față de disciplina studiată, conduita coresponsabilă activității de învățare, deontologia muncii științifice.

V. Conținuturi propuse:

Nr. crt.	Teme	Subteme	Nr.ore
1.	Repere psiho-educăționale în dezvoltarea adolescentului	1.1.Seminar introductiv. Activitate organizatorică și de testare a reprezentărilor asupra activității didactice, a intereselor cognitive, a așteptărilor studenților față de activitatea seminarială 1.2. Factorii dezvoltării personalității (ereditatea, mediul, educația, omul însuși – sinele) 1.3. Dezvoltarea cognitivă în adolescență 1.4. Evoluția afectivității, motivației și voinței	

		<p>1.5. Dirigintele – consilier, manager, mediator. Relația dirigente – elev adolescent</p> <p>1.6. Comportamentul agresiv și delincvența juvenilă. Violența în școală: forme de manifestare, strategii de intervenție și de prevenție</p> <p>- <i>Aplicații:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Întocmirea de fișe de caracterizare psihopedagogică, în urma aplicării metodologiei de cunoaștere a personalității subiecților studiați</i> ▪ <i>Elaborarea și prezentarea de eseuri și studii de caz.</i> ▪ <i>Elaborarea de proiecte de cercetare ameliorativă.</i> 	
2.	<p>Profilul individual și profilul de grup la vârstele tinere. Probleme specifice tinerilor</p>	<p>2.1. Caracteristici fizice, psihice și socio-comportamentale</p> <p>2.2. Factori educaționali și actori sociali implicați în rezolvarea unor probleme sociale (șomajul, sărăcia, delincvența)</p> <p>- <i>Aplicații:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Elaborarea și prezentarea de eseuri, referate, studii de caz, proiecte de cercetare.</i> ▪ <i>Activități de brainstorming, focus-grupuri pe teme privind soluțiile educative pentru ameliorarea unor probleme specifice și posibilitatea conceperii și implementării unor proiecte de dezvoltare personală și socială a subiecților studiați</i> 	
3.	<p>Educația adulților – o necesitate în societatea cunoașterii</p>	<p>3.1. Caracteristici fizice, psihice și socio-comportamentale</p> <p>3.2. Strategii și metode utilizate în educația adulților</p> <p>3.3. Self – managementul învățării la adulți</p> <p>3.4. Formarea viitorilor profesori pentru activitatea de consiliere și orientare</p> <p>3.5. Dezvoltarea calității programelor de profesionalizare a cadrelor didactice</p> <p>- <i>Aplicații: Elaborarea și prezentarea de eseuri, jurnale reflexive, studii de caz, proiecte de cercetare.</i></p>	

VI. Strategii de instruire: predominant euristice și creatoare

VI.1. Metode de instruire:

- **metode clasice de instruire, reevaluate din perspectiva curriculumului centrat pe student** : conversația euristică, dezbaterile, problematizarea, exercițiul, studiul de caz, jocul de rol, elaborarea de proiecte de cercetare, învățarea prin cercetare.

- **metode de interacțiune educațională:** brainstormingul, sinectica, tehnica Phillips 6.6., metoda mozaicului, tehnica acvariului.

VI.2. Mijloace de învățământ: retroproiectorul, folii de retroproiector, videoproiectorul, fișe cu sarcini de lucru.

VI.3. Forme de organizare a activității: activități frontale, activități în grupuri mici, activități independent-individuale.

VII. Evaluarea realizării obiectivelor:

Se va utiliza preponderent evaluarea continuă, prin metode și instrumente alternative de evaluare, care va fi valorificată în cea sumativă.

Examenul final, ca formă a evaluării cumulative, pe lângă lucrarea scrisă finală (7 puncte), conform obiectivelor și tematicii programei disciplinei, va consta și din elaborarea unui portofoliu (3 puncte). Lucrările aplicative, din componența portofoliului, vor fi de tipul:

- eseuri;
- studii de caz;
- fișe de caracterizare psihopedagogică;
- jurnale reflexive;
- proiecte de parteneriat educațional;
- proiecte de cercetare ameliorativă;
- proiecte de intervenție educativă;
- programe curriculare pentru copii și tineri cu nevoi speciale.

VIII. Bibliografie:

- Allport G.W.(1981). *Structura și dezvoltarea personalității*. București: Editura Didactică și Pedagogică
- Bunescu, Gh.(coord.). (1997). *Educația părinților. Strategii și programe. Ghid pentru formarea formatorilor*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Cosmovici, A. (coord). (1998). *Psihologie școlară*. Iași: Editura Polirom
- Crețu, C. (1997). *Psihopedagogia succesului*. Iași: Editura Polirom
- Crețu, C. (1999). *Curriculum diferențiat și personalizat*. Iași: Editura Polirom
- Crețu, T. (2009). *Psihologia vârstelor*. Iași: Editura Polirom
- Dumitru, I. Al. (2008). *Consiliere psihopedagogică. Baze teoretice și sugestii practice*. Iași: Editura Polirom
- Eccles, J., Bonnie Barber, Deborah Jozefowicz, Oksana Malenchuk and Mina Vida. (1999). Self-evaluations of competence, task values, and self esteem <http://www.rcgd.isr.umich.edu/garp/articles/eccles99e.pdf>
- Ilie, V. (2007). *Pedagogie. Perspective teoretice și aplicative*. Craiova: Editura Universitaria
- Ionel, V. (2004). *Fundamentele pedagogiei*. Craiova: Editura Universitaria.
- Joița, E. (coord.). (2003). *Pedagogie - Educație și curriculum*. Craiova: Editura Universitaria.
- Joița, E. (2006). *Instruirea constructivistă – o alternativă. Fundamente. Strategii* București: Editura Aramis.
- Gherguț, A. (2006). *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație*. Iași: Editura Polirom
- Golu M.(1993). *Dinamica personalității*. București: Editura Geneze.

- Hăvârneanu, C. (1998). *Metode de cunoaștere a elevilor*. În vol. „Psihologie școlară”, coord. A. Cosmovici, L. Iacob, cap. IV. Iași: Editura Polirom
- Holban, I. (1978). *Cunoașterea elevului. O sinteză a metodelor*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 6
- Kulcsar, T. (1978). *Factorii psihologici ai reușitei școlare*. București: Editura Didactică și Pedagogică
- Maciuc, I. (1998). *Formarea formatorilor. Modele alternative și programe modulare*. București: Editura Didactică și Pedagogică, R.A.
- Maciuc, I. (2000). *Dimensiuni sociale și aspecte instituționale ale educației*. Craiova: Editura Sitech
- Maciuc, I. (2000). *Elemente de psihopedagogie diferențială*. București: Editura Didactică și Pedagogică, R.A.
- Maciuc, I. (2006). *Pedagogie. Repere introductive*. Craiova: Editura Sitech
- Maciuc, I. (2006). *Pedagogie. Repere ale instruirii*. Craiova: Editura Sitech
- Neacșu, I. (1999). *Instruire și învățare*. București: Editura Didactică și Pedagogică, R.A.
- Novac C. (2006). *Caracteristici tipologice ale personalității pe fondul asimetriei funcționale cerebrale*. Craiova: Editura Universitaria.
- Novac C. (2007). *Bazele psihologiei educației*. Craiova: Editura Universitaria
- Paloș, R., Sava, S., Ungureanu, D. (2007). *Educația adulților. Baze teoretice și repere practice*. Iași: Editura Polirom
- Petcu M. (1999). *Delincvența. Repere psihosociale*. Cluj-Napoca: Editura Dacia
- Potolea, D. et al. (coord). (2008). *Pregătirea psihopedagogică. Manual pentru definitivat și gradul didactic II*. Iași: Editura Polirom
- Radu N. (1995). *Psihologia vârstelor. Adolescența. Schiță de psihologie istorică*. București: Editura Fundației “România de Mâine”
- Rousselet, J. (1969). *Adolescentul, acest necunoscut*. București: Editura Politică
- Steinberg, L., Cognitive and affective development in adolescence, in: *TRENDS in Cognitive Sciences* Vol.9 No.2 February 2005
- Șchiopu, U., Verza, E. (1981, 1985, 1995). *Psihologia vârstelor*. București: Editura Didactică și Pedagogică
- Verza, E., Verza, Fl. (2000). *Psihologia vârstelor*. București: Editura ProHumanitate
- Vințanu, N. (1998). *Educația adulților*. București: Editura Didactică și Pedagogică, R.A.
- Zisulescu, St. (1968). *Adolescența*. București: Editura Didactică și Pedagogică